

Nr 74.

Av herr **Linders**, *angående anslag till påbörjande vid Alnarp av försöksfruktträdgård.*

Allt sedan 1860-talet har vid upprepade tillfällen, särskilt sedan Sveriges pomologiska förenings tillkomst 1900, framhållits behovet av en försöks-trädgård för frukt- och bärodling. Nu senast har styrelsen för lantbruks- och mejeriinstitutet vid Alnarp hos Kungl. Maj:t anhållit, att ett anslag av 4,000 kronor måtte beviljas att under budgetåret 1 juli 1928—30 juni 1929 användas till påbörjandet av en försöksfruktträdgård vid Alnarp.

Lantbruksstyrelsen har den 26 september 1927 yttrat sig om denna framställning och i samband därmed redogjort för tidigare förslag till åtgärder för försöksverksamhetens ordnande på fruktodlingens område. Bland annat har lantbruksstyrelsen påpekat, att när pomologiska föreningen 1910 hos Kungl. Maj:t anhöll om vidtagande av åtgärder för försöksväsendets ordnande på trädgårdsskötselns område, ett då framfört förslag i ärendet tillstyrktes av lantbruksstyrelsen, lantbruksakademien, centralanstaltens styrelse och hushållningssällskapens ombud. Det nu av Alnarpsstyrelsen framlagda förslaget utgör enligt av lantbruksstyrelsen anförd mening en lika naturlig som nödvändig utveckling av redan bedriven verksamhet, och de skäl, som i ärendet anförts, har lantbruksstyrelsen funnit sig böra understryka, så mycket hellre som de försök, vilka voro avsedda att i första hand komma till utförande, vore nödvändiga, om framtida vägledande direktiv för ekonomisk frukt- och bärodling inom landet skulle kunna lämnas. Även styrelsen för centralanstalten för jordbruksförsök har förordat bifall till styrelsens för Alnarpsinstitutet hemställan.

Statskontoret har i infordrat utlåtande i ärendet ställt sig avvisande mot att under nuvarande ekonomiska förhållanden tillstyrka ett belopp av 4,000 kronor för inhägnande av ett för en försöksfruktträdgård vid Alnarp avsett område. Statskontoret har ifrågasatt behovet av att medel i så pass stor omfattning, som det här i själva verket vore fråga om, anvisades för en försöksverksamhet, som redan kommit i åtnjutande av statsbidrag till icke oväsentliga belopp. På grund härav har statsrådet och chefen för jordbruksdepartementet enligt 1928 års statsverksproposition (IX h. t., p. 25) av sparsamhetsskäl icke funnit sig kunna tillstyrka ett beslut, som skulle medföra följderna av framtida anslag till drivande av verksamheten vid försöksfruktträdgård vid Alnarp.

Enligt undertecknads mening hade statsrådet bort följa de ovannämnda fackmyndigheternas förslag, särskilt som statskontoret dels icke får anses

kompetent att bedöma en fråga, som bottnar i åvägbringandet av ekonomisk grund för landets frukt- och bärödling, dels i sina kostnadsberäkningar utgått från felaktiga förutsättningar. Statskontoret har nämligen förmenat, att det till Sveriges pomologiska förening för närvarande utgående statsanslag av 12,000 kronor oavkortat användes för försöksändamål. Så är icke förhållandet. Av detta belopp användes årligen endast 6,500 kronor för försöksverksamhet.

Såvitt undertecknad kan finna har Alnarpsstyrelsen vid uppgörande av förslag till anläggning av meranämnda försöksträdgård på ett 5.5 hektar stort åkerfält, som ställts till förfogande av Alnarps egendom, framgått med stor sparsamhet vid sina beräkningar. Största delen av erforderligt växtmaterial kan tagas från befintliga förråd i plantskolorna. Den oundgängliga hägnaden av området, vare sig trädgården skall tjäna rent ekonomiska eller försökssyften eller såsom här närmast är fråga om bådadera i förening, beräknas kosta 4,000 kronor. Kostnaden för bostäder, kontors- och arbetslokaler beräknas till 41,000 kronor, och årskostnaderna beräknas uppgå till 11,500 kronor. Anläggningskostnaderna skola emellertid fördelas på ett flertal år, och de beräknade årskostnaderna av 11,500 kronor bli icke aktuella, förrän arbetet med verksamheten kommit i full gång, vilket med hänsyn till försöksmaterialets karaktär kommer att dröja några år. För närvarande erfordras allenast 4,000 kronor till försöksträdgårdens inhägnande.

Det torde kunna anses överflödigt att här närmare peka på behovet av försöksverksamhet och forskning som den enda säkra grund för olika näringsgrenars ekonomiska utveckling och förkovran. Lika starka skäl, som städse talat för beviljande av understöd av allmänna medel till försöksverksamhet och forskning på det egentliga jordbrukets område, påkalla emellertid statens mellankomst för anordnande av ifrågavarande försöksverksamhet inom frukt- och bärödlingen, som representerar en icke oväsentlig gren av den svenska lantushållningen. Den sparsamhet, som av statskontoret och statsrådet åberopats, kan i detta sammanhang, där det gäller åtgärder för en näringsgrens förkovran, icke åberopas.

Med hänsyn icke blott till det under decennier kända allmänna behovet av ifrågavarande försöksträdgård utan även till dess gagn för den vid Alnarp bedriva undervisningsverksamheten får jag, på grund av vad ovan anförts, hemställa,

att riksdagen till påbörjande av en försöksfruktträdgårdsanläggning vid Alnarp måtte anvisa för budgetåret 1928—1929 ett extra anslag av 4,000 kronor.

Stockholm den 18 januari 1928.

Sven Linders.